

KOLEM ČEHO SE TOČÍ VÁŠ ŽIVOT? KDE JE VÁŠ POKLAD?

Přeji krásný den Vám všem, kdo jste v tuto chvíli s námi spojeni prostřednictvím svého monitoru! Nemám možnost Vás vidět a nemohu bezprostředně reagovat na vaše otázky, i přesto mám radost z toho, že jsme spolu alespoň tímto způsobem.

Asi nebudu příliš daleko od pravdy, když řeknu, že mnozí příchod nového roku, který právě prožíváme, vyhlíželi s nadějí na změnu k lepšímu. Poslední dny se však nesou spíše v duchu určité bezradnosti.

Když jsem poslouchal poslední tiskovou konferenci našeho ministra zdravotnictví, připadalo mi to jako rezignace na stav, který se místo očekávaného zlepšení spíše výrazně zhoršuje. Mnozí si jeho slova mohli vyložit následovně – *naše snahy narazily, nic pořádně nefunguje, končíme s dalšími opatřeními, na která lidi stejně kašlou, od teď už se musíte starat pouze každý sám o sebe.*

Říkal jsem si, že tuhle situaci odněkud znám. A naskočilo mi pár příběhů z doby královských vlád starozákonního Izraele. I tehdy se několikrát nepohodli Izraelci se svou vládou, svými králi, což vedlo k roztržce a zvolání: „...Izraeli, každý ke svým stanům...“ Tehdy takové zvolání fakticky znamenalo: „*Končí dohoda, končí společné úsilí, od teď se každý kmen stará jen sám o sebe. My si budeme dělat věci po svém, vy si je taky dělejte po svém, hlavně ať spolu nemáme nic společného.*“

Jde o nejhorší a nejhloupější možný nápad – rozejít se uprostřed nějakého boje, střetu, jednání a pohrbit tím dosavadní společné úsilí. Rozdrobit síly a starat se už jen o své záležitosti.

Je špatné zůstat sám, bez pomoci, v situaci, která se zdá bezvýchodná. Ještě horší je rezignovat na podporu a pomoc tam, kde to pořád smysl má. **Uvažte, když sám dnes nepomohu druhým, kdo zítra pomůže mně?**

No vida, řekl jsem si, mění se okolnosti a podmínky, mění se nebezpečí, dnes je i zcela odlišný způsob vlády, jiný přístup k řešení problémů, nicméně lidské myšlení se příliš nezměnilo. Když si nejsme ochotni naslouchat, dlouze a obtížně hledat společnou řeč v diskusi i řešení, pak ať si každý dělá věci raději po svém. Cestu nejmenšího odporu přeci tak důvěrně známe. **Pravda je, že kdo problémy a výzvy řešit chce, nalézá způsoby, kdo je řešit nechce, vyjmenovává důvody, proč něco nejde.**

Jsem si vědom toho, že politiky nezajímají slova nevýznamného faráře z malého města. Ale možná by si měli alespoň připomenout skutečnost, že **mají moc proto, aby co nejlépe sloužili těm, kteří je zvolili do svého čela. Moc znamená nejen možnost prosadit nějaké řešení, nýbrž i nést zodpovědnost, za to co říkám a co udělám. Vedoucí mají dobře sloužit především v době podobných krizí, jakou procházíme nyní. Být vedoucím, když je modrá obloha a vše se daří, je náramně snadné, kdežto vést druhé v době bouří a nesnází, je skutečné hrdinství.**

A co my ostatní? Určitě i naším úkolem je být tu pro ty, kteří to potřebují. A neutíkat od problémů.

Je dobré si připomenout, komu důvěřujeme, na koho spoléháme. Ale také, kdo je pro nás cenný, či kdo je v našem okolí potřebnější, než jsme my sami.

Pojďme se spojit ke společné chvále prostřednictvím modlitby a písniček, kterými můžeme vyjádřit svou vděčnost a vzdát čest Bohu. **Bohu, který na nás nikdy nezapomíná a který svou lásku a zájem projevil tím, že k nám sklonil v Ježíši jako ten, kdo přišel sloužit, ne jako ten, kdo vyžaduje službu od druhých.**

Pane Bože, děkuji ti za tvoji laskavou péči, za milost, za trpělivost, kterou nám denně prokazuješ. Děkuji ti, že v Tobě máme své útočiště, bezpečí, útěchu, radost i naději. Prosím, přijmi naše díky, naše chvály. Amen.

Dnešní úvodní slovo bylo jakousi předehrou k tomu, co mám na srdci a o co bych se s Vámi chtěl dnes podělit.

Je to hledání odpovědi na otázku: ***Na co se mohu v této době doopravdy spolehnout, kde hledat jistotu pro svůj život?***

Na několik vteřin se odmlčím a vy se pokuste na „první dobrou“ si na tuto otázku odpovědět.

*

Tak co, jak to dopadlo, na co jste přišli, jaká byla vaše odpověď?

Spolehnu se sám na sebe, na partnera/partnerku, spolehnu se na rodiče/rodinu, na přátele, na úspory, na spravedlnost a právo, na doktory, na Boha...?

Ať už jste si teď odpověděli jakkoli, zkuste se, prosím, po konci našeho setkání ještě jednou nad položenou otázkou znovu zamyslet.

*

Na dané téma „spolehnutí se na někoho či něco“ existuje řada knih – komu důvěřovat a komu ne, co upřednostnit, čeho se vyvarovat a na koho si dát pozor. Nevýhoda takových knih spočívá v tom, že některé jsou hodně tlusté, další zbytečně složité. A o těch, které vám možná přinesou odpovědi, nakonec zjistíte, že rozhodně nenabízejí žádný univerzální návod, protože každá situace má trochu jiné řešení.

Mimochodem, ani já vám nepřinesu žádný univerzální návod.

Dnes to bude se mnou spíše jako s tím rabínem, za kterým přiběhl jeho žák s otázkou: „*Mistře, mistře, jaký je smysl života?*“ Rabín se hluboce zamyslí, pak zasněně pokývá hlavou a odpoví: „*No vidíš, taková krásná otázka a ty bys ji chtěl hned zkazit odpovědí...*“

*

Domnívám se, že ty **skutečně geniální věci, jsou ve své podstatě jednoduché a srozumitelné všem**. Proto jsem i dnes sáhl ke své oblíbené knize, kde vystupuje geniální učitel, který své posluchače vede k poznání pomocí srozumitelných příběhů. A často je vypráví, když je s posluchači v pohybu... Podívejte se spolu se mnou do 12. kapitoly Lukášova evangelia.

Ježíš je na cestě. Jako obvykle cestu krátí svým následovníkům i těm, kteří jsou mu ochotni naslouchat, vyprávěním. Vypráví o tom, že **není třeba se obávat o svůj život, protože život každého z nás má v Božích očích svou hodnotu**. A také, že se **nemusíme strachovat, jestliže se rozhodneme důvěřovat Ježíši, Pokud tedy poznáme, že stojí za to ho následovat, a pokud jsme v jeho slovech našli poznání a život**. Zároveň posluchačům zcela poctivě a otevřeně říká, že cesta s ním a za ním není vždy jednoduchá.

Když přemýšlím nad tím, co všechno znamená následovat Ježíše, pak je to **cesta hledání pravdy, hledání Božího království** – tedy něčeho, co je víc, než jen pouhé uspokojení momentálních potřeb a tužeb, je to **cesta služby a sebeobětování**. Znamená to: být tu s druhými a víc pro druhé, než jen sám pro sebe.

Pravda je taková, že se na každé křižovatce znovu vždycky rozhodujeme, jestli budeme něčemu nebo někomu důvěřovat: ať už jde o nějakou teorii, soubor smysluplných tvrzení, přesvědčivé názory či srozumitelnou ideologii, případně když narazíme na nějakého výrazného člověka. **Každé nové rozhodnutí prověří naše dosavadní přesvědčení. Náš příběh života bude buď soudržný, smysluplný a srozumitelný, nebo se rozdrobí do řady jednotlivých nijak nenavazujících epizod.**

V našem dnešním příběhu – uprostřed řeči, která se zabývá docela vážnými tématy, se najednou ozve hlas někoho, kdo v dané situaci **vypadá jako úplný mimoň**. Z davu se vynoří muž, který se dožaduje obvyčejného nároku, či spravedlnosti, která je v té době ve společnosti dána zákonem. Žádá mistra, aby domluvil bratrovi kvůli dědictví.

Někdo ze zástupu ho požádal: „Mistře, domluv mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví.“ Ježíš mu odpověděl: „Člověče, kdo mne ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“

A řekl jim: „Mějte se na pozoru před každou chamtivostí, neboť i když člověk má nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má.“

Reakce Ježíše je zvláštní: *Nejsem ani váš soudce, ani rozhodčí*. Co to znamená? Především to, že se **Ježíš nestaví nad daná a uznávaná pravidla**. A pokračuje konstatováním, ať si dáme pozor na chamtivost, protože **ani nadbytek nám nakonec život nijak nezajistí**.

Když si ten příběh znovu a znovu pročítám, nemohu přijít na to, zda Ježíš naráží víc na chamtivost bratra, který se nechtěl rozdělit o dědictví, anebo jestli nebyla problémem spíš chamtivost muže, který se tolik dožíval spravedlnosti.

- **Co myslíte vy?**

Ježíš nakonec mistrně využije tohoto malého vyrušení, aby vyprávěl podobenství o šikovném sedlákovi (dnes bychom řekli o schopném podnikateli v oblasti zemědělství):

„Jednomu bohatému člověku se na polích hojně urodilo. Uvažoval o tom, a říkal si: 'Co budu dělat, když nemám kam složit svou úrodu?' Pak si řekl: 'Tohle udělám: Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby a řeknu si: 'Ted' máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselý mysl.' Ale Bůh mu řekl: 'Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvoji duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil?' Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem.“ (Lukáš 12:13-21)

Sedlák z podobenství, kterému se hojně urodilo, z našeho dnešního úhlu pohledu přemýšlel velmi správně – tedy alespoň pokud se týká péče o výnos. „Sklizeň byla skvělá, je potřeba se o ni dobře postarat. Chce to větší skladové prostory.“ Sedlák si dokonce ani nenamlouval, že teprve teď ten obchod pořádně rozjede a bude konečně expandovat i na zahraniční trhy jako velkododavatel. Díval se docela rozumně na to, čeho dosáhl: *zásob je dost, takže už žádná honička, nastává čas si konečně užít trochu života a bezstarostnosti.*

Ježíš neříká, že by tento podnikatel byl podvodník, nebo že by se choval nemorálně. Ukazuje na to, že jeho problém je úplně někde jinde – nechal se zcela pohltit svým úspěchem a péčí o majetek. **Majetek se najednou stal centrem sedlákovy života, nikoli pouhým nástrojem. Úspěšný muž se tedy stává sluhou (možná dokonce spíš otrokem) nahromaděného bohatství.**

Pozoruhodné je, že na konci příběhu k tomuto podnikateli promluví Bůh, a poněkud drsně mu odhalí doposud skrytou realitu: *Ještě této noci si vyžádají tvoji duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil?*

Vžijme se, prosím, na chvíli do postavení sedláka z podobenství. Byli jsme mimořádně úspěšní, jsme prakticky zabezpečeni na zbytek života a najednou přichází oznámení, že je konec a to dokonce už dnes. Tak to je síla...

Co by s vámi takové oznámení udělalo?

Jak byste se zachovali?

Dnešní podobenství nás dovedlo k jednomu klíčovému poznání a jedné důležité otázce.

Nejprve tedy to poznání:

Učím se rozhodovat a jednat s vědomím toho, že jednoho dne budu muset všechno opustit. Vědomí omezenosti, chcete-li konečnosti života, dává mému úsilí smysl.

Dnešní příběh je připomínkou toho, že věci i život mají svou expirační dobu, své omezení, svůj konec. Je dobré k tomu přihlížet.

Doposud se nám dařilo dobře, nejsme zemí extrémů. Dosavadní krize jsme ustáli a některým se vyhnuli. Vždy jsme věřili, že když bude ouvej, stát se postará a pomůže, nebo když onemocníme, lékaři nás z toho nakonec vysekají. Velká krize posledního roku – zdravotní a na ní navazující ekonomická a společenská, které přicházejí – nám najednou připomínají křehkost našich životů. A naznačují, že to může být nakonec ještě trochu jinak, než jsme byli přesvědčeni.

Mnozí teď ve strachu čekají na zázračný lék. Odborníci mluví o tom, že prý jedinou nadějí je pro nás vakcína. Jenže už teď je ale kolem toho všeho hodně nejasností, zmatků, podvodů, protekcí a hloupého chování.

Možná vakcína někomu pomůže a mnohé zachrání, ale určitě není spásou a řešením. Záchrana a řešení našeho problému začínají tam, kde si **připustíme, že nemáme moc nad životem a smrtí.** A také, že **jsme ve svém rozhodování a jednání zodpovědní někomu víc, než jen sami sobě.**

A ještě slíbená důležitá otázka:

Kolem čeho se poslední dobou točí můj život?

Když si na ni odpovíte, přijdete na to, co je pro vás důležité a v životě určující, co ovlivňuje vaše každodenní rozhodování. Odpověď vám nedám, ale malou nápovědu snad ano. Ta říká: **„Kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.“**

Na závěr vám všem přeji, abyste se stávali bohatými před Bohem, aby vaše poklady, které si strádáte, byly, spíše než z úspěchu, peněz a nemovitostí, složeny z vděčnosti a díky těch, kterým jste pomohli, zlepšili jim život, přivedli je k poznání pravdy, podrželi a povzbudili tehdy, když to potřebovali.

Do dalšího týdne vám přeji Boží požehnání a ochranu od všeho zlého.

Petr Plaňanský (KS Nymburk 21. 2. 2021)